Witteveen + Bos

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

VERSLAG WEBINAR VERVANGING BRUG UITWELLINGERGA

Onderwerp	Verslag Webinar - Uitwellingerga
Project	Verkenning 3 Friese Bruggen
Datum	1 juli 2020
Bijlage(n)	Vraag & Antwoord Presentatie Uitwellingerga

1 OPENING

Op donderdag 18 juni 2020 heeft Rijkswaterstaat een webinar georganiseerd voor het vervangen van de oeververbinding bij Uitwellingerga. Het doel het de webinar was om de omgeving te informeren over de stappen die sinds de eerste (fysieke) informatiebijeenkomst zijn gezet en te presenteren welke alternatieven er zijn geselecteerd voor een nieuwe oeververbinding. Naast het informatieve gedeelte, was er ruimte voor de aanwezigen om vragen te stellen.

Naast Rijkswaterstaat was ook Witteveen+Bos aanwezig. Witteveen+Bos ondersteunt Rijkswaterstaat bij de Verkenning Friese Bruggen. Er was een opkomst van circa 60 aanwezigen. Het webinar vond online plaats vanwege de RIVM richtlijnen in het kader van het COVID-19 virus.

2 TOELICHTING

Het programma bestond uit een vooraf opgenomen presentatievideo. Deze presentatie duurde circa 15 minuten. Tijdens en na deze presentatievideo was er ruimte om vragen te stellen via de chatbox.

De presentatievideo bestond uit een aantal delen. Eerst werd er een terugblik gegeven op de resultaten van de informatiebijeenkomst van afgelopen februari. Vervolgens werd toegelicht hoe alle mogelijk oplossingen voor een nieuwe oeververbinding getrechterd zijn naar drie alternatieven:

- een **aquaduct** is geselecteerd omdat het zorgt voor een ongehinderde doorvaart voor de schepen en er geen belemmeringen zijn voor het wegverkeer. Wel heeft een aquaduct voor de aanleg een grote impact op de omgeving;
- een **beweegbare brug met 7,40** meter doorvaarthoogte, is vergelijkbaar met de huidige brug alleen dan 20 centimeter hoger. De brug zorgt voor een kleine impact op omgeving, maar moet wel vaker open door de steeds hogere wordende schepen. De beweegbare brug kan bijvoorbeeld een bascule brug of een draaibrug worden;
- een **beweegbare brug met 9,10** meter doorvaarthoogte. is een alternatief omdat er voor de containervaart geen stremmingen meer zijn op deze locatie. De brug zal dan alleen nog maar open

moeten voor bijzondere transporten en hoge zeilschepen. Ook bij een brug van 9,10 hoog kan er bijvoorbeeld een bascule brug of draaibrug worden gebouwd.

Tijdens de presentatie is het zoekgebied gepresenteerd waarbinnen de alternatieven kunnen worden gemaakt. Het zoekgebied voor Uitwellingerga is onderverdeeld in twee deelgebieden. Het eerste zoekgebied is geprojecteerd op de huidige locatie van de brug en het tweede zoekgebied omvat alle ruimte tussen de huidige brug en het aquaduct in de A7. Per deelgebied zijn de gebiedskenmerken toegelicht en de voor- en nadelen besproken. Daarnaast zijn een paar belangrijke effecten van de alternatieven op de omgeving uitgelicht. De zoekgebieden en een toelichting op de alternatieven is terug te vinden op het online participatie platform Friese Bruggen InBeeld.

De presentatie sloot af met een vooruitblik op het vervolgproces en een uitleg hoe de omgeving vragen en suggesties online kan indienen op de website. Via de gele knop op rws.nl/friesebruggen kan meegedacht worden op de interactieve pagina's per oeververbinding. De bezoeker komt dan op de website https://friesebruggen.inbeeld.app/.

3 INBEELD APP

Op dit online participatieplatform kunnen omwonden of andere belangstellenden van de drie oeververbindingen vragen en/of opmerkingen plaatsen over de aangewezen zoekgebieden en de geselecteerde alternatieven. Op deze wijze probeert Rijkswaterstaat vragen uit de omgeving te beantwoorden en zorgen en suggesties op te halen. De ingediende vragen en/of opmerkingen worden beantwoord en meegenomen in de afweging naar een voorkeursalternatief voor de nieuwe oeververbinding.

De presentatievideo is in zijn geheel terug te zien op https://friesebruggen.inbeeld.app/ onder het tabblad 'Meer informatie'

Tijdens en na deze presentatievideo was er ruimte om vragen te stellen via de chatbox. De host van het webinar legde de vragen voor aan een van de projectteamleden van Rijkswaterstaat en Witteveen+Bos voor een antwoord. De vragen en antwoorden tijdens het webinar zijn terug te vinden in bijlage I. De presentatie van Rijkswaterstaat en Witteveen+Bos is toegevoegd in bijlage II.

4 AFSLUITING

Het webinar werd afgesloten met het bedanken van de aanwezigen en de inbreng van alle vragen. Er is ruimte om nieuwe vragen en/of opmerkingen te maken via de InBeeld-omgeving tot en met **5 juli 2020**.

De verwachting is dat er in het najaar een voorstel voor het voorkeursalternatief ligt. In het Bestuurlijk Overleg MIRT wordt het voorkeursalternatief besproken met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en regionale bestuurders.

In het najaar verwachten wij dus bij de omgeving terug te komen om het voorstel voor het voorkeursalternatief te bespreken. Het is nog onduidelijk of dit een fysieke of een online bijeenkomst zal worden.

BIJLAGE: VRAAG & ANTWOORD

Vraag	Antwoord
Wat bedoelen jullie precies met uitstoot met de aanleg van bijvoorbeeld een aquaduct of brug? Of is dat hoe de wagens er over moeten rijden met (uitstoot).	Het gaat over twee vormen van uitstoot. Een is de vervoersbewegingen van de voertuigen, deze emissies worden middels de effectbepalingen in beeld gebracht. Twee is de aanleg van een oeververbinding, die ook de CO2 uitstoot heeft. Bijvoorbeeld, hoe meer beton er in gaat, hoe hoger de CO2 uitstoot zal worden.
Waarom is de CO2 uitstoot voor het bewegen van de brug gedurende bijvoorbeeld 50 jaar niet meegenomen?	We kijken naar het energieverbruik gedurende het gebruik van het kunstwerk. Dit energieverbruik zal kunnen omgerekend worden tot een hoeveelheid CO2. Dit zullen we meenemen in het onderzoek.
Wat draagt het beste bij aan een veilige situatie voor de schepen?	We kijken naar de nautische veiligheid, voor zowel de beroepsvaart als de recreatievaart. Zo is een aquaduct nautisch gezien een gunstige oplossing, omdat er geen obstakel op de hoofdvaarweg bevindt en dit zorgt voor een ongehinderde doorvaart.
In de presentatie werd gesteld dat volgens de omwonenden een aquaduct minder zou veilig aanvoelen. In welk opzicht is dat?	Een aquaduct zou minder veilig aanvoelen, omdat er bij de inpassing sprake is van een afgezonderde route. Dit betekent dat je als weggebruiker even uit het zicht bent omdat je onderin het aquaduct bent. Dit kan als sociaal onveilig worden ervaren.
Is een draaibrug ook een optie?	Een draaibrug is een optie. In deze fase bepalen we nog niet wat voor type brug onder de beweegbare brug valt. Dit kan een bijvoorbeeld basculebrug, klapbrug, maar ook nog een draaibrug zijn.
De CO2 uitstoot van het verkeer over de brug wordt wel genoemd maar wat is de CO2 uitstoot als al dat verkeer moet omrijden? Bijvoorbeeld over een periode van 50 jaar bij het plaatsen van een aquaduct.	Er zal geen grootschalige omrijd periode zijn van 50 jaar. Het effect is daarom miniem. Misschien wel voor de tijdelijke situatie, maar dat is van kortere duur.
Is er rekening gehouden met de groei van de scheepvaart, vooral containers (hoogte) en hoe lang is een brug optie dan houdbaar?	We houden rekening met groeiscenario's van de beroepsvaart. We maken de vaarweg nu gereed voor klasse Va schepen. De trend ziet er nu uit dat 9,10 meter toereikend is voor de vaarweg.
Ligt het huidige aquaduct wel diep genoeg voor de groei van de scheepvaart?	Daar is en wordt in deze Verkenning geen onderzoek naar gedaan.
Wat zijn de selectie criteria binnen het keuzeproces? En wat zijn de weegfactoren daarvan?	Op hoofdlijnen beoordelen we op doelbereik, haalbaarheid en maakbaarheid, duurzaamheid en externe effecten. De kosten zijn onderdeel van het aspect haalbaarheid (LCC, investeringskosten). Op basis van al deze gegevens wordt een afweging gemaakt voor het alternatief en een globale locatie. Dit is geen exacte wiskunde en hier moet een transparante en navolgbare afweging worden gemaakt. Dit is teven een kwestie van veel overleg met de stakeholders in de regio.
Voor het vervangen van de drie bruggen is in totaal 60 miljoen euro beschikbaar. Kunnen jullie zeggen in hoeverre het überhaupt mogelijk is om binnen dat budget een of meerdere aquaducten te bouwen?	Er is inderdaad door de minister van Infrastructuur & Waterstaat een budget van 60 miljoen beschikbaar gesteld. Voor alle drie locaties een aquaduct realiseren zal niet kunnen voor 60 miljoen... In de Startbeslissing staat dat bij de keuze voor een aquaduct medefinanciering uit de regio noodzakelijk is.
De littekens bronbemaling vorige tunnel zijn nog zichtbaar. Gaan we het volgende rampscenario tegemoet?	Bronbemaling is een systeem waarmee je grondwater onttrekt. Bij de vorige aquaduct is dit niet geheel goed gegaan. Bij de bouw van een aquaduct speelt dit zeker mee. Bij ondergronds bouwen moeten er altijd maatregelen worden getroffen. We zitten echter nog niet in de fase waarin de bouwmethode op dit niveau wordt bekeken.

Vraag	Antwoord
Is er ook gekeken naar de arbeidskosten en onderhoudskosten van een brug voor de komende jaren?	Er wordt de komende periode gekeken naar de kosten die gepaard gaan bij de alternatieven. De arbeidskosten zullen berekend worden bij de investeringskosten. Daarnaast kijken we naar de onderhoudskosten. Zo kijken we naar de totale kosten over een langere periode, de zogenaamde LCC (Life Cycle Costs) benadering.
Wordt elke oeververbinding apart bekeken? (Spannenburg, Oude Schouw en Uitwellingerga) Of is het zinvol deze verbindingen uniform te maken? Levert dat kostenvoordelen op of zijn de locaties daarvoor te verschillend?	De bruggen worden onderling beschouwd. We streven naar een uniform ontwerp bij deze drie verbindingen. Echter blijft het toch kijken per locatie wat het beste is voor die plek.
Samenvatting criteria voor de mogelijke alternatieven?	Op hoofdlijnen beoordelen we op doelbereik, haalbaarheid en maakbaarheid, duurzaamheid en externe effecten. Het moet een helder en transparant redenatie worden voor het alternatief en de locatie ervan, zodat iedereen de keuze kan begrijpen.
Is het mogelijk door het laten zakken van een zware brug via een generator energie op te slaan en vervolgens weer aan te wenden voor bijvoorbeeld het heffen van de brug. Te vergelijken met de remenergie bij een hybride auto?	Deze vraag zal in deze fase van het project niet beantwoord kunnen worden. We kijken per oplossing wat de duurzaamheidsmaatregelen zijn om te realiseren. We nemen er nog geen keuze in en kijken in deze fase alleen in welke mate een alternatief bijdraagt aan duurzaamheid
Speelt evacuatie bij eventuele overstromingen een rol bij de keuze voor een aquaduct	Ja, dit wordt meegenomen in het aspect externe veiligheid.
Is er ook een telling van boten die gebruik maken van het kanaal? Of komt die er nog? Want het is zomers erg druk voor de brug en er gebeuren ook soms hachelijke situaties.	We weten dat circa 20.000 recreatievaart schepen en 20.000 voor de beroepsvaart gebruik maken van de vaarweg. Er zijn geen feitelijke waarnemingen zijn geregistreerd op dit moment, het is nog onduidelijk of die tellingen er op deze exacte locatie komen. Nautische veiligheid is en aspect dat meeweegt in de afweging.
Er is externe financiering nodig. Zijn gemeente en provincie bereid om te investeren in een van de projecten?	Externe financiering is in de Startbeslissing specifiek genoemd bij het alternatief aquaduct en de overheden zijn hiervan op de hoogte. Kortweg, we hebben nu geen signaal of de overheden bereid zijn mee te betalen, maar ook geen signaal dat de overheden het niet willen Rijkswaterstaat heeft met de overheden wel overleg over dit project, het budget komt hier ook ter sprake.

II

BIJLAGE: PRESENTATIE UITWELLINGERGA

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Webinar Verkenning drie Friese bruggen
Uitwellingerga
18 juni 2020

1

2

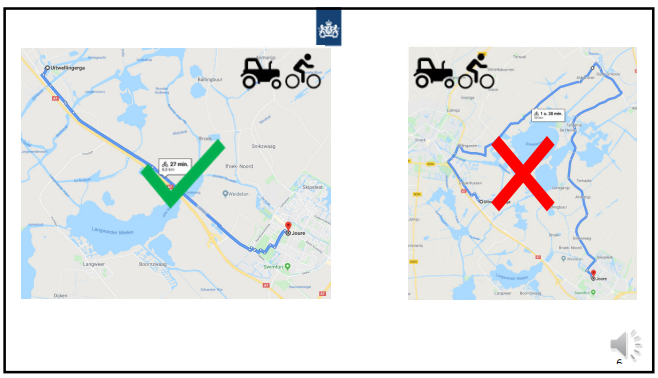
3

4

5

6

Procedure

7

Procedure

8

Procedure

9

Procedure

10

Verkenning

11

Van oplossingen naar een voorkeursalternatief

- Beoordelen op basis van:
  - Doelbereik
  - Externe effecten
  - Technische maakbaarheid
  - Duurzaamheid

provinsje fryslân
provincie fryslân
WETTERSKIP FRYSLÂN
Gemeente Súdwest-Fryslân

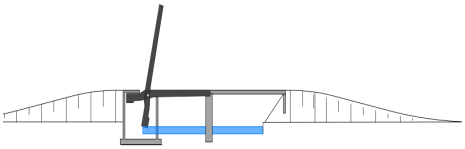
12

Aquaduct

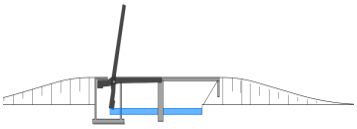
13

Beweegbare brug, doorvaarhoogte 7,40 m

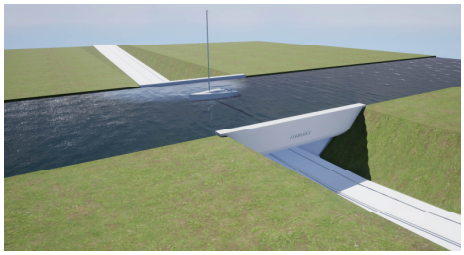
14

Beweegbare brug, doorvaarhoogte 9,10 m

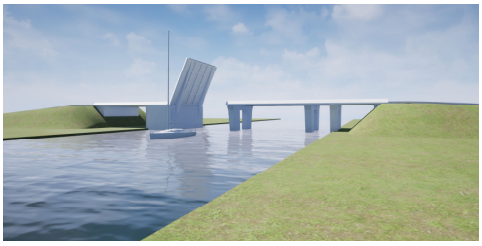
15

Aquaduct

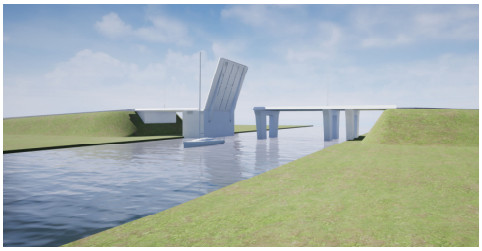
16

Beweegbare brug, doorvaarhoogte 7,40 m

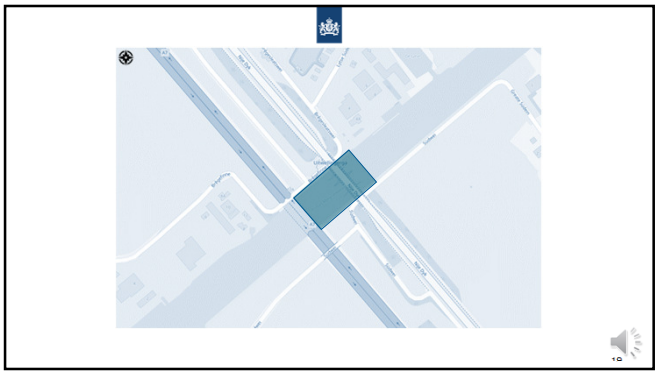

17

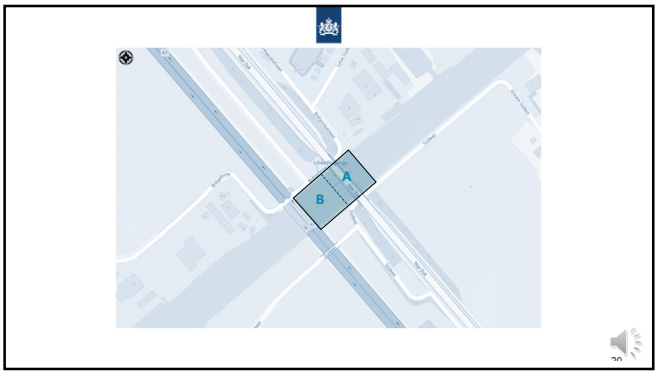
Beweegbare brug, doorvaarhoogte 9,10 m

18

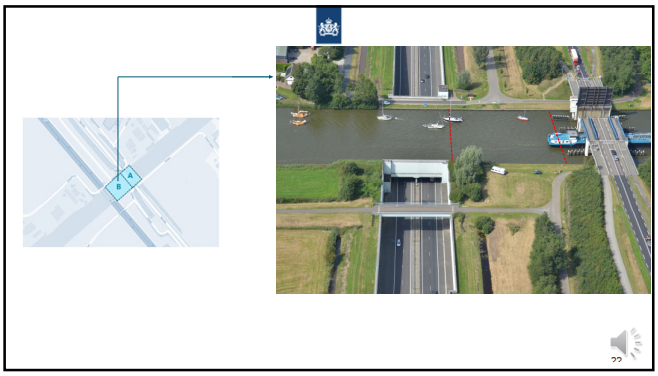
19

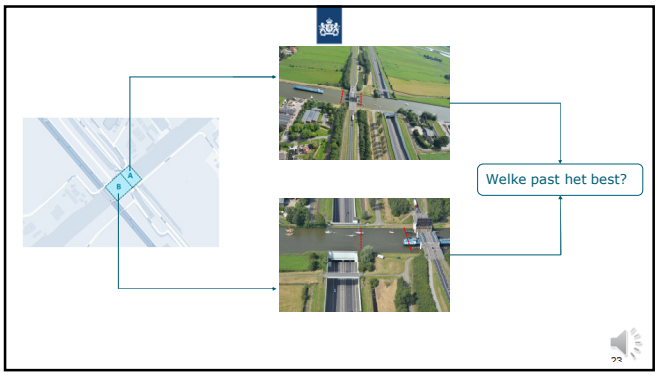
20

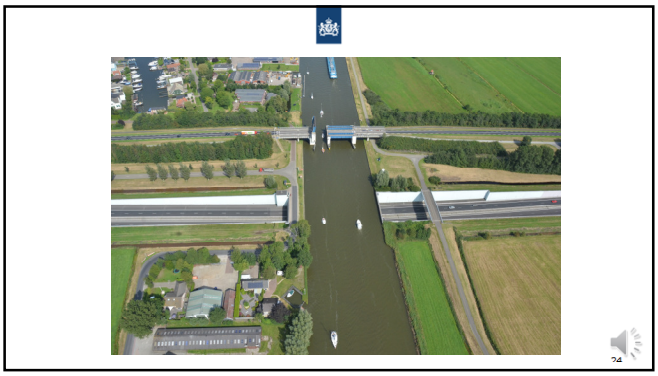
21

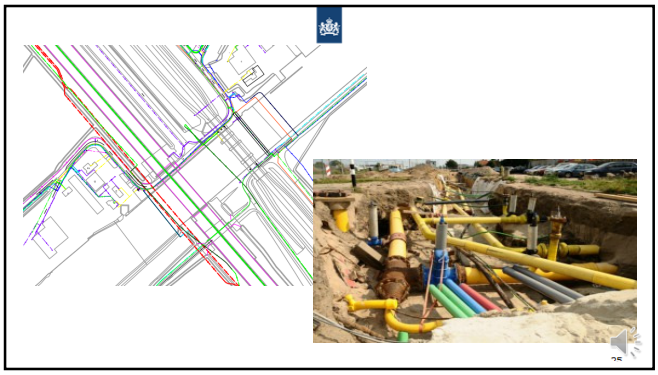
22

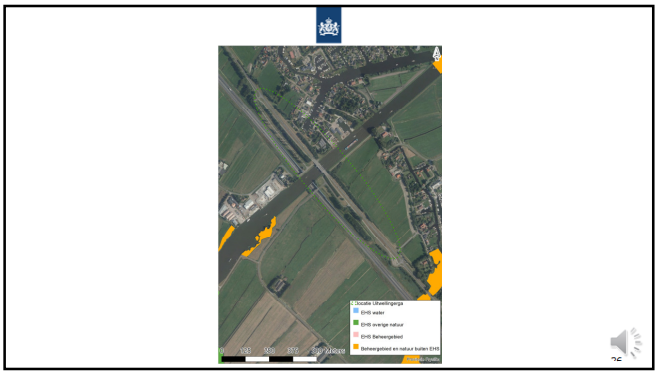
23

24

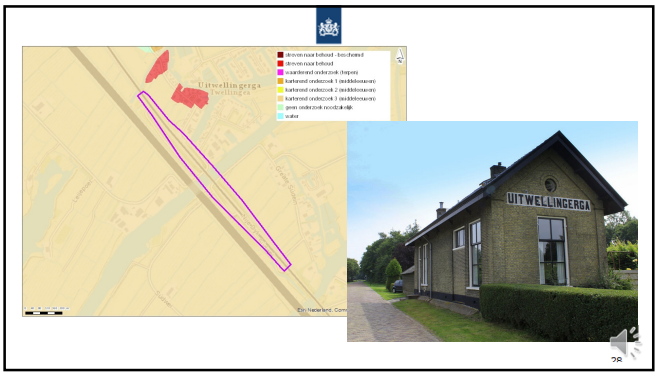
25

26

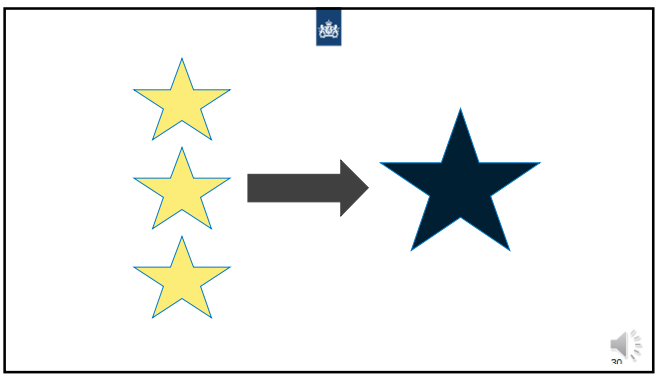
27

28

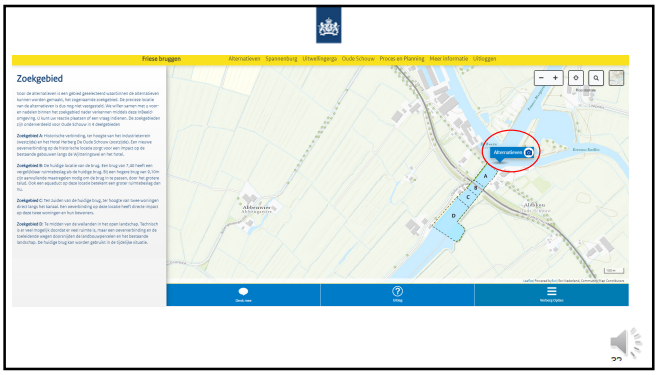
29

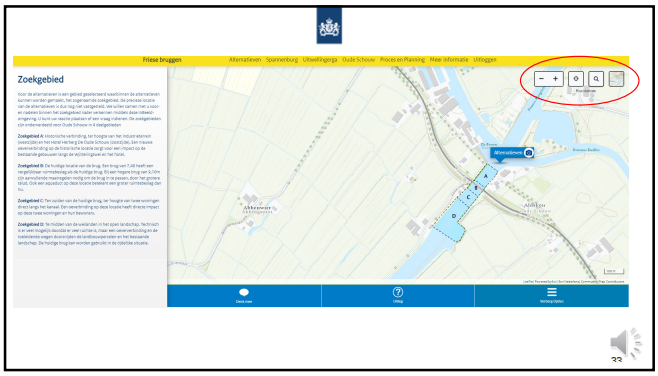
30

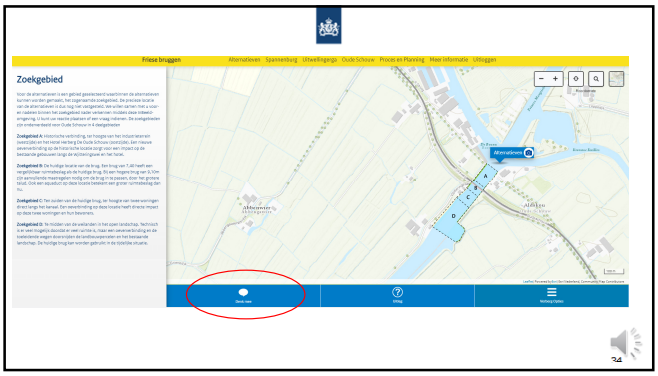
31

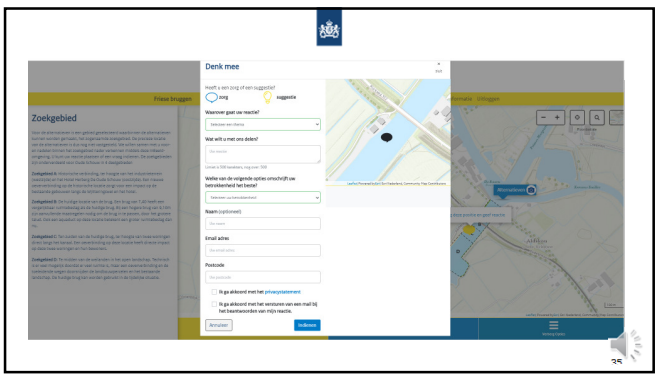
32

33

34

35

36